

Docker Overview

Практичний вступ до Docker для тестувальників програмного забезпечення та інженерів з CI/CD. Дізнайтеся, як контейнеризація змінює підхід до тестування, усуває проблему «у мене працює», та інтегрується з сучасними пайплайнами безперервної інтеграції.

Вступ

Тема курсу

У цьому матеріалі ми розглянемо Docker з точки зору тестувальника: що це таке, навіщо це потрібно, і як це допомагає у щоденній роботі з CI/CD.

- Що таке Docker і навіщо він тестувальнику
- Зв'язок з тестуванням і CI/CD
- Відмінності від віртуальних машин

Навіщо це тестувальнику

Одна з найпоширеніших проблем у тестуванні – розбіжність середовищ. Тест проходить локально, але «падає» на CI-сервері, або навпаки. Docker вирішує цю проблему радикально.

- Запуск тестів в **однаковому середовищі** локально, на CI та у колег – без зміни коду тестів. Менше ситуацій «у мене працює, у пайплайні – ні».

План

01

Що таке Docker

Основні концепції та термінологія

02

Ізольоване середовище

Як Docker забезпечує консистентність

03

Навіщо для тестування

Практичні переваги для QA

04

Docker vs VM

Порівняння підходів до ізоляції

05

Провайдери

Екосистема інструментів

06

Висновки

Ключові тезиси та рекомендації

Що таке Docker (простими словами)

Docker

Docker – це інструмент для створення, розгортання та запуску програм у **контейнерах**. Він дозволяє розробникам і тестувальникам «упаковувати» програму разом із усіма її залежностями в єдиний портативний юніт, який однаково працює будь-де.

Docker з'явився у 2013 році і швидко став стандартом у сучасній розробці та DevOps-практиках. Сьогодні його використовують мільйони розробників і тисячі компаній по всьому світу.

Контейнер

Контейнер – це упаковане середовище, в якому є все необхідне для роботи програми: код, бібліотеки, залежності, налаштування.

Аналогія: як посилка з товаром і інструкцією – відкриваєте в будь-якому місці і отримуєте одинаковий результат.

Чому це важливо для тестувальника

На одному комп'ютері може стояти інша версія Node.js, браузера або ОС, ніж на сервері CI або на машині розробника. Тоді тест «у мене працює, а в пайплайні – ні» (або навпаки). Docker дозволяє упаковувати тести разом із потрібним середовищем у контейнер і запускати їх однаково скрізь: на вашому ноутбуці, на сервері CI/CD, у хмарі.

Ваш ноутбук

Локальний запуск тестів

CI/CD сервер

Автоматичний запуск у пайплайні

Хмара

Масштабований запуск у продакшні

Docker як ізольоване середовище

Docker дає змогу в ізольованому «контейнері» мати все необхідне для роботи вашого застосунку та тестів. Програма всередині контейнера не залежить від того, що встановлено на хост-машині – вона бачить лише те, що підготовлено в образі. Це і є **консистентність середовища** – однакові умови виконання незалежно від машини.

Потрібна ОС

Мінімальний набір файлів операційної системи, необхідний для запуску вашого застосунку – без зайвого.

Версія рантайму

Node.js, Python, Java або будь-який інший рантайм – точно та версія, яка потрібна вашим тестам.

Змінні оточення

Усі необхідні ENV-zmінні та конфігурації прописані в образі і відтворюються автоматично.

Залежності

Усі бібліотеки та пакети встановлені у потрібних версіях – без конфліктів з іншими проектами.

- ☐ **Ключова ідея:** Контейнер ізоляє середовище виконання на рівні файлової системи та процесів. Хост-машина не «забруднює» середовище тестів, а зміни всередині контейнера не впливають на хост.

Навіщо Docker саме для тестування

Docker вирішує одразу кілька ключових проблем, з якими стикаються тестувальники в реальних проектах. Нижче – дев'ять конкретних переваг, які безпосередньо впливають на якість і стабільність тестування.

Консистентність середовища

Однакове середовище на вашому ПК, на CI-сервері та у колег. Менше ситуацій «у мене працює» через різні версії ОС, мови чи бібліотек.

Ізоляція залежностей

Різні проекти з різними версіями Node, Python тощо можуть співіснувати на одній машині в окремих контейнерах без конфліктів.

Швидке розгортання

Контейнери можна швидко створити і видалити. Зручно для автоматизованих тестів: підняли середовище → прогнали тести → знишили контейнер.

Відтворюваність тестів

Той самий образ дає той самий набір залежностей і ОС. Результати тестів стають передбачуваними і легше відтворюються при багах.

Мікросервіси

Кожен сервіс у своєму контейнері; тести можна запускати в середовищі, близькому до реального.

CI/CD інтеграція

Jenkins, GitLab CI, GitHub Actions легко запускають тести в Docker-контейнерах як крок пайплайну.

Економія ресурсів

Порівняно з VM контейнери легші і швидше стартують, бо використовують ядро ОС хоста.

Мобільність

Один і той самий образ можна переносити між локальною машиною, CI і хмарою без змін.

Версіонування

Образ можна зберігати під тегом (як код у репозиторії) і відновлювати потрібну конфігурацію при потребі.

Docker і віртуальні машини (VM)

Віртуалізація – це спосіб поділити ресурси комп'ютера (CPU, пам'ять, диск, мережа) так, що вони виглядають як кілька окремих машин. Однак Docker і традиційні VM реалізують цю ідею принципово різними способами.

Віртуальна машина (VM)

Віртуалізує **всю** машину: «залізо» + повноцінна ОС. Кожна VM містить власне ядро, драйвери та повноцінну операційну систему. Це важкий і повільний старт, але повна ізоляція.

- Гіпервізор емулює апаратне забезпечення
- Кожна VM – окрема ОС (гігабайти)
- Старт займає хвилини
- Повна ізоляція на рівні заліза

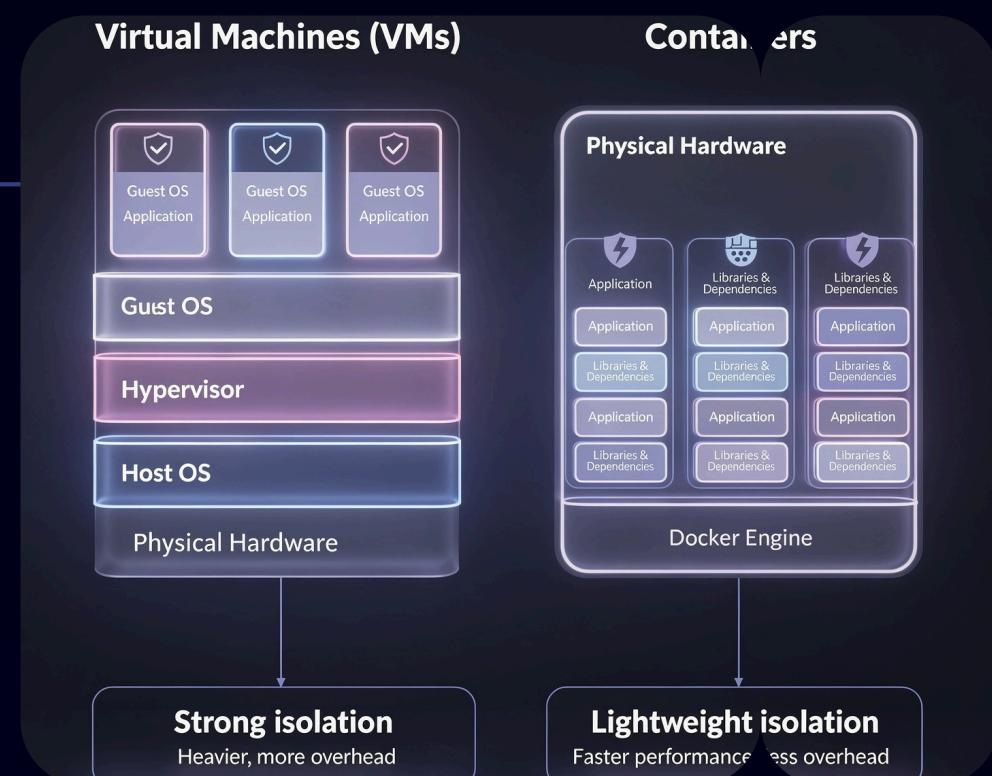
Docker контейнер

Віртуалізує лише **програмний рівень** над ядром ОС хоста: файлова система, процеси, мережа ізольовані, але ядро одне. Тому контейнери легші і швидші.

- Спільне ядро ОС хоста
- Образ – мегабайти
- Старт займає секунди
- Ізоляція на рівні процесів

Шлях VM

Hypervisor →
Гостьова ОС →
Додаток, повна
ізоляція

Шлях Контейнера

Docker Engine →
Контейнер →
Додаток, швидко
та легковагово

- Коротко: VM = емуляція цілого комп'ютера; контейнер = ізольоване середовище для процесів на спільному ядрі ОС.

Контейнери: плюси і мінуси

Контейнери – це легкі пакети з усім необхідним для запуску програми (системні бібліотеки, залежності, код).

Залежності всередині контейнера знаходяться вище рівня ядра ОС – це бібліотеки, рантайми, ваш код. Такий підхід забезпечує швидкість, але має свої обмеження, про які важливо знати.

✓ Плюси контейнерів

→ Швидкість

Контейнери швидко створюються, змінюються і перезапускаються. Старт займає секунди, що критично для автоматизованого тестування в CI/CD пайплайнах.

→ Готова екосистема

Публічні реєстри (наприклад, Docker Hub) містять готові образи баз даних, веб-серверів, брокерів повідомлень тощо, які можна швидко використовувати у тестах.

⚠ Мінуси контейнерів

Спільний хост

Контейнери ділять ядро ОС і залізо. Теоретично вразливість в одному контейнері може вплинути на хост; на практиці це зменшують правильним налаштуванням і оновленнями.

Безпека образів

Публічні образи можуть містити застарілі або вразливі пакети. Краще використовувати офіційні або перевірені образи і регулярно оновлювати їх.

Віртуальні машини: плюси і мінуси

Віртуальна машина – це повна емуляція «заліза» (CPU, диск, мережа) і окремої ОС. Разом це дає повноцінний знімок обчислювальної системи, що забезпечує надійну ізоляцію, але за рахунок значних ресурсів.

✓ Плюси VM

Сильна ізоляція

Одна VM не зачіпає інші на тому ж хості. Зламана або скомпрометована VM не виходить за межі своєї «машини», що забезпечує надійний захист.

Гнучкість

Можна вручну встановлювати ПЗ, робити снепшоти стану і відновлюватися з них. Зручно для складних тестових сценаріїв з нестандартними конфігураціями.

⚠ Мінуси VM

Повільний старт і зміни

Створення та зміна VM займає значно більше часу, ніж у контейнерів. Для швидких CI/CD пайплайнів це може бути критичним обмеженням.

Великий об'єм

Образи VM часто займають багато гігабайт. Необхідно враховувати наявне місце на диску, особливо при зберіганні кількох образів одночасно.

Провайдери контейнерів

Ринок контейнеризації пропонує кілька рішень, але для більшості тестувальників і DevOps-інженерів достатньо розуміти два ключові інструменти. Ось огляд основних гравців у цій екосистемі.

Docker + Docker Hub

Docker – найпоширеніший рантайм контейнерів у світі. Простий у використанні, має величезну спільноту і чудову документацію.

Docker Hub – публічний реєстр образів. Звідти можна завантажувати готові образи (наприклад, Node, PostgreSQL, Selenium) і публікувати власні. Тисячі готових образів для будь-яких потреб тестування.

РЕКОМЕНДОВАНО ДЛЯ ПОЧАТКУ

RKT (вимовляється «ракета»)

RKT – альтернативна контейнерна система від CoreOS з акцентом на безпеку та стандартизацію.

Використовує специфікацію App Container (appc) і підтримує запуск контейнерів без привілейованого демону.

RKT менш поширена в навчальних матеріалах і у повсякденній практиці, але варто знати про її існування – особливо в контекстах, де безпека є пріоритетом.

для поглибленого вивчення

- Для початку **достатньо розуміти Docker і Docker Hub**. Саме ці інструменти ви зустрінете в більшості CI/CD пайплайнів, навчальних матеріалів і реальних проектів.

Провайдери віртуальних машин (для контексту)

Хоча для тестування в CI/CD частіше використовують контейнери, важливо розуміти основні платформи віртуалізації – особливо для контексту і порівняння. Ці інструменти широко застосовуються в корпоративному середовищі та локальній розробці.

VirtualBox

Oracle VirtualBox – безкоштовна платформа віртуалізації x86. Підтримує Windows, macOS і Linux як хост і гость. Зручна для локальної розробки та навчання.

- Безкоштовна та відкрита
- Підтримує знімки стану (snapshots)
- Широка підтримка гостьових ОС
- Ідеальна для навчання

VMware

VMware – комерційні рішення з гіпервізором і зручним керуванням VM. Включає VMware Workstation, Fusion і vSphere для корпоративного використання.

- Надійний корпоративний стандарт
- Розширені можливості мережі
- Висока продуктивність
- Комерційна підтримка

■ Швидкість старту (бали)

■ Рівень ізоляції (бали)

Інструмент

Docker контейнер

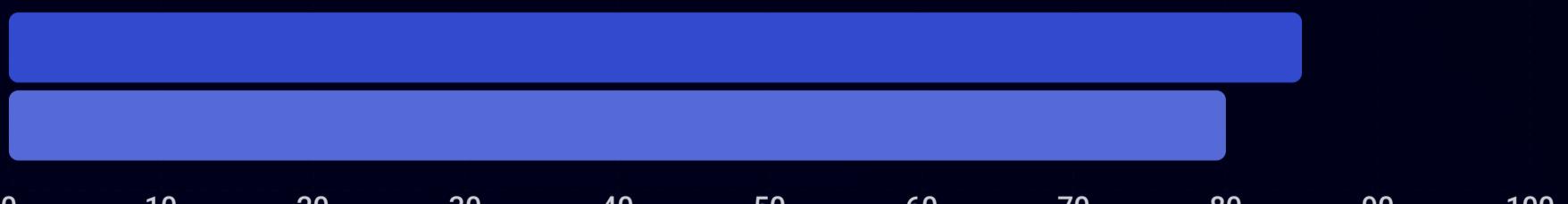
VirtualBox VM

VMware VM

RKT контейнер

Як видно з діаграмами, Docker контейнери значно випереджають VM за швидкістю старту, що робить їх ідеальним вибором для автоматизованого тестування в CI/CD пайплайнах. VM виграють за рівнем ізоляції, що може бути критично у специфічних сценаріях безпеки.

Висновки

Docker став невід'ємним інструментом сучасного тестування. Розуміння його принципів дозволяє тестувальникам будувати надійні, відтворювані та ефективні процеси перевірки якості – від локального запуску до повноцінних CI/CD пайплайнів.

Основа: однакове середовище

Docker дає **однакове середовище** для коду та тестів на будь-якій машині та в CI/CD. Це фундамент надійного тестування.

Контейнер vs VM

Контейнер – легка упаковка (код + залежності) на спільному ядрі.
VM – повна віртуальна машина з власною ОС. Кожен підхід має своє місце.

Для тестувальника

Консистентність, відтворюваність, інтеграція з пайплайнами – головні переваги Docker у тестуванні. Врахуйте безпеку образів і спільне ядро хоста.

↓ 99%

Менше «у мене працює»

Консистентне середовище усуває більшість проблем розбіжності оточень

~10x

Швидший старт

Контейнери стартують у секунди порівняно з хвилинами для VM

1

Образ – один для всіх

Один Docker-образ працює однаково локально, на CI і в хмарі

- ☐ **Наступний крок:** Встановіть Docker Desktop, завантажте офіційний образ Node.js з Docker Hub і спробуйте запустити свої тести всередині контейнера. Практика – найкращий шлях до розуміння!